

Sygn. akt I ACa 102/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Miastkowska

Sędziowie: SA Alicja Myszkowska (spr.)

SA Małgorzata Stanek

Protokolant: sekr. sąd. Iga Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **R. M.**

przeciwko **(...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 28 listopada 2016 r. sygn. akt I C 187/15

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 102/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 28 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Sieradzu, w sprawie z powództwa R. M. przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności:

1. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy jakim jest bankowy tytuł egzekucyjny o nr (...) wystawiony w dniu 20 marca 2013 roku przez (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. przeciwko R. M. i M. H., zaopatrzone w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z dnia 5 kwietnia 2013 roku wydanego w sprawie o sygn. akt II 1 Co 2659/13 w stosunku do powoda R. M. - w całości,
2. zasądził od pozwanej (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda R. M. kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. nakazał pobrać od pozwanej (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 38.657,44 zł tytułem brakujących kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. M. prowadził działalność gospodarczą od 2004 roku, zajmował się handlem materiałami budowlanymi. Razem z M. H., z którą pozostawał w nieformalnym związku, postanowili wybudować dom i na ten cel zaciągnąć kredyt

hipoteczny. Szukali ofert w wielu bankach, ostatecznie zdecydowali się na (...) Bank (...) S.A. w W., który ich zdaniem był stabilnym i sprawdzonym bankiem. W związku z tym udali się do jednego z jego oddziałów, gdzie przedstawiono im dwie oferty: kredyt złotówkowy i kredyt denominowany do kursu franka szwajcarskiego. W banku zostali zapoznani z warunkami umowy, ale nie mieli wpływu na ich zmianę. Ponadto zostali zapoznani z ryzykiem kursowym. W związku z tym, że kredyt „złotówkowy” był droższy, powód złożył wniosek o udzielenie kredytu w walucie wymiennej. W dniu 4 grudnia 2007 roku powód i pozwana zawarli umowę kredytu mieszkaniowego hipotecznego (...) o nr 203- (...) (spłacanego w ratach annuitetowych, udzielonego w walucie wymiennej). Kredyt został zaciągnięty na wybudowanie domu jednorodzinnego w miejscowości F., gmina L. oraz na sfinansowanie kosztów grupowego ubezpieczenia na życie na wypadek utraty stałego źródła dochodu wskutek utraty pracy. Zgodnie z umową pozwana zobowiązała się postawić do dyspozycji powoda kwotę 211.210,89 franków szwajcarskich. Wyplata kredytu miała nastąpić w transzach w walucie polskiej, przy czym pierwsza transza po potrąceniu kwoty 2.916,13 CHF z przeznaczeniem na uregulowanie ubezpieczenia od ryzyka utraty stałego źródła dochodu wskutek utraty pracy. Ostatecznie kredyt został wyplacony w trzech transzach: w dniu 7 grudnia 2007 roku w kwocie 141.359,57 zł, w dniu 5 marca 2008 roku w kwocie 175.352,00 zł i w dniu 27 sierpnia 2008 roku w kwocie 121.859,97 zł. W części III umowy w § 6 ust. 1 umowy postanowiono, iż pozwana pobiera odsetki od kredytu w walucie kredytu według zmiennej stopy procentowej, w stosunku rocznym, której wysokość jest ustalana w dniu rozpoczynającym pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej, jako suma stawki referencyjnej i stałej marży. Umowa wskazywała, że pierwszy okres obowiązywania stawki referencyjnej może być krótszy i rozpoczyna się w dniu wypłaty kredytu albo pierwszej transzy. Natomiast koniec pierwszego okresu obowiązywania stawki referencyjnej przypada w dniu poprzedzającym ostatni dzień wymagalności kredytu i odsetek przed upływem pierwszego trzymiesięcznego okresu obowiązywania stawki referencyjnej. Kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej kończą się w dniu poprzedzającym dzień, który datą odpowiada dniu w którym rozpoczął się poprzedni trzymiesięczny okres obowiązywania stawki referencyjnej, z uwzględnieniem zasad liczenia terminów oznaczonych w miesiącach, przewidzianych w przepisach kodeksu cywilnego. W ust. 2 tego paragrafu stwierdzono, że zmiana stawki referencyjnej następuje w dniu wymagalności raty spłaty kredytu i odsetek. W ust. 3 postanowiono, że dla celów ustalenia stawki referencyjnej - (...) S.A. będzie posługiwać się stawką LIBOR lub (...), publikowaną odpowiednio o godz. 11.00 (...) lub 11.00 na stronie informacyjnej R., w drugim dniu poprzedzającym dzień rozpoczynający pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej, zaokrągloną według matematycznych zasad do czterech miejsc po przecinku. W przypadku braku notowań stawki referencyjnej LIBOR lub (...) dla danego dnia do wyliczenia stopy procentowej stosuje się odpowiednio notowania z dnia poprzedniego, w którym było prowadzone notowanie stawki LIBOR lub (...). Za dzień braku notowań stawki LIBOR lub (...) uznaje się ponadto dzień uznany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej za dzień wolny od pracy. W ust. 4 ustalono, że w całym okresie kredytowania powód może złożyć dyspozycję zmiany stawki referencyjnej, najpóźniej 7 dni przed końcem okresu obowiązywania stawki referencyjnej. Wzrost stawki referencyjnej wpływa na podwyższenie oprocentowania kredytu, które spowoduje wzrost raty spłaty (ust. 5). Kredyt został zabezpieczony hipoteką umowną zwykłą do kwoty 211.210,89 CHF i hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 549.914,83 CHF. Zostały one ustanowione na nieruchomości powoda i M. H., dla której Sąd Rejonowy w Łasku prowadzi księgę wieczystą (...). W części III w § 7 ust. 1 umowy strony ustaliły, że w dniu zawarcia umowy stawka referencyjna LIBOR wynosi 2,745%, marża 1,40 p.p., a oprocentowanie kredytu 4,145% w stosunku rocznym, a rzeczywista stopa procentowa 4,4637%), wyliczona w oparciu o wielkości wyrażone w walucie kredytu. Odsetki będą obliczane miesięcznie od kwoty zadłużenia z tytułu kredytu według obowiązującej w tym okresie zmiennej stopy procentowej dla kredytu, począwszy od dnia wypłaty kredytu lub pierwszej transzy, do dnia poprzedzającego spłatę kredytu łącznie. W § 10 ust. 3 określono szacunkową wysokość kosztu poniesionego przez powoda z tytułu odsetek na kwotę 128.938,15 CHF, przy założeniu, iż oprocentowanie kredytu nie ulegnie zmianie w całym okresie spłaty kredytu, kwota kredytu zostanie wyplacona jednorazowo i kredyt będzie wykorzystany i spłacany zgodnie z umową. W ust. 4 ustalono, że szacunkowy całkowity koszt kredytu w dniu zawarcia umowy wynosi 247.748,22 zł. W części VI w § 11 przyznano powodowi karencję w spłacie kredytu w okresie do dnia całkowitej wypłaty kredytu, ale nie później niż do dnia 30 listopada 2009 roku. Ustalono ponadto, że powód w okresie karencji będzie spłacał miesięcznie należne odsetki, a po okresie karencji będzie spłacał zadłużenie z tytułu kredytu i odsetki do dnia 1 grudnia 2042 roku, w ratach annuitetowych. Zgodnie z § 13 spłata zadłużenia z tytułu kredytu i odsetek następuje w drodze potrącenia przez pozwaną swoich wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu z rachunku kredytobiorcy

o nr (...). Potrącanie z środków z rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego w walucie polskiej następuje w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty w walucie wymiennej, w której udzielony jest kredyt, według obowiązującej w (...) S.A. w dniu wymagalności, kursu sprzedaży dewiz. W § 17 postanowiono m.in., że w całym okresie kredytowania, na wniosek powoda, bank mógł zawiesić spłatę jednej raty miesięcznej w ciągu roku kalendarzowego. Należne odsetki za okres zawieszenia spłaty raty będą dopisywane do zadłużenia (kapitalizowane) na koniec okresu zawieszenia, za który przypada spłata i oprocentowanie według stopy procentowej. Zawieszenie nie powoduje wydłużenia okresu spłaty kredytu. W § 18 ustalono, że niespłacenie przez powoda części albo całości raty w terminie umownym spowoduje, że należność z tytułu zaległej spłaty staje się zadłużeniem przeterminowanym i może zostać przeliczona na walutę polską według kursu sprzedaży dewiz. Brak środków na rachunku przeznaczonym do spłaty skutkuje niespłaceniem raty lub zadłużenia. Bank był zobowiązany w takim wypadku do zawiadomienia powoda o kwocie należności z tytułu zaległej i kolejnej raty wysyłając przypomnienie, które otrzymać miał poręczyciel. Za każdy dzień kalendarzowy w okresie utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego z tytułu kredytu bank pobiera odsetki według obowiązującej w tym okresie stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych, po upływie okresu wypowiedzenia, w stan natychmiastowej wymagalności nie będących przedmiotem postępowania ugodowego, ustalaną w uchwale zarządu banku. Stopa ta nie może być wyższa niż czterokrotność kredytu lombardowego NBP. W § 19 ustalono, że jeżeli spłata zadłużenia przeterminowanego i odsetek nastąpi w walucie innej niż waluta polska w formie bezgotówkowej - kwota wpłaty zostaje przeliczona na kwotę stanowiącą równowartość w walucie polskiej - według kursu kupna dla dewiz obowiązującego w (...) S.A. w dniu wpływu środków, a jeśli w formie gotówkowej - kwota wpłaty zostaje przeliczona na kwotę stanowiącą równowartość w walucie polskiej - według kursu kupna dla pieniędzy obowiązującego w (...) S.A. w dniu wpływu środków. W części VII w § 23 ustalono, że pozwana mogła wypowiedzieć umowę kredytu w części dotyczącej warunków spłaty w przypadku: niedokonania spłaty dwóch kolejnych rat w terminach określonych przez bank po wysłaniu do powoda i poręczyciela dwóch kolejnych przypomnień, naruszenia przez powoda postanowień umowy i wykorzystania kredytu niezgodnie z celem określonym w umowie. Pozwana miała obowiązek powiadomienia powoda i poręczyciela o wypowiedzeniu listem poleconym lub poprzez doręczenie do rąk własnych - za zwrotnym potwierdzeniem odbioru - wyznaczając termin spłaty zadłużenia. Okres wypowiedzenia został ustalony na 30 dni licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia. Po upływie tego terminu pozwany bank mógł dochodzić swoich należności w trybie postępowania egzekucyjnego. Poręczenia wekslowego spłaty kredytu udzieliła M. H.. Pod koniec 2011 roku pojawiły się pierwsze problemy ze spłatą kredytu z uwagi na problemy finansowe firmy powoda, które doprowadziły ostatecznie do wyrejestrowania działalności gospodarczej na początku 2013 roku, zarejestrowania się powoda w urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku, a także do podjęcia przez powoda leczenia zaburzeń zdrowia psychicznego. Problemy ze spłatą związane były także ze wzrostem kursu franka szwajcarskiego. W związku z tymi kłopotami powód zwrócił się do pozwanej o restrukturyzację jego długu („wakacje kredytowe”). W następstwie tego w dniu 25 stycznia 2012 roku między stronami doszło do podpisania aneksu nr (...) do umowy z dnia 4 grudnia 2007 roku. Zgodnie z aneksem przez kilka miesięcy powód nie miał obowiązku spłacania odsetek. Przedmiotem aneksu była zmiana warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu mieszkaniowego hipotecznego (...) o nr 203- (...) (nr kontraktu 69 1020 (...)). Strony ustaliły, że stan zadłużenia wynosi 208.623,53 CHF. Powód uznał w całości swoje zadłużenie. Aneks został zawarty na 371 miesięcy. W § 1 ust. 7 ustalono, że całkowita kwota do zapłaty wynosi 258.613,56 CHF i 150,00 zł, w ust. 8 wskazano, że roczna stopa oprocentowania wynosi 1,479270%. W ust. 12 postanowiono, że wielkości, o których mowa w ust. 7 i 8 wyliczone są w walucie polskiej, natomiast przy przeliczeniu kwot wyrażonych w walucie aneksu na równowartość kwot wyrażonych w walucie polskiej - pozwana stosuje kurs sprzedaży dla dewiz zgodnie z aktualną tabelą kursów, obowiązującą na dzień sporządzenia aneksu. Strony ustaliły w aneksie do umowy, że zadłużenie z tytułu kapitału począwszy od dnia wejścia w życie aneksu jest oprocentowane według obowiązującej w pozwanym banku zmiennej stopy procentowej w stosunku rocznym, której wysokość jest ustalana jako suma stawki referencyjnej i marży banku, która wynosi 1,4000 p.p. Stawkę referencyjną stanowi zmienna stopa procentowa odpowiadająca stopie procentowej (...) oferowanej na międzybankowym rynku pieniężnym dla franków szwajcarskich dla międzybankowych depozytów trzymiesięcznych. Przez stopę (...) rozumie się stopę procentową depozytów oferowanych na londyńskim rynku międzynarodowym dla franków szwajcarskich, publikowaną na stronie informacyjnej R.. W przypadku braku notowań stopy LIBOR dla danego dnia, do wyliczenia stopy procentowej stosuje się odpowiednio notowania z dnia poprzedniego, w którym było prowadzone ostatnie notowanie stopy LIBOR. W dniu sporządzania aneksu stawka referencyjna LIBOR

3M wynosiła 0,05167%, a oprocentowanie aneksu (...) w stosunku rocznym. W przypadku wzrostu kursu walut podwyższeniu ulega rata spłaty i kwota zadłużenia wyrażone w walucie polskiej (§ 2 ust. 14). W przypadku wzrostu spreadu walutowego podwyższeniu ulega rata spłaty i kwota zadłużenia wyrażone w walucie polskiej (§ 2 ust. 15). Strony ustaliły w aneksie, że spłata zadłużenia nastąpić ma zgodnie z harmonogramem stanowiącym integralną część umowy. Na poczet spłaty zadłużenia powód mógł dokonywać wpłat na rachunek przeznaczony do spłaty zadłużenia prowadzony w pozwanym banku o nr (...). Jeżeli powód chciałby dokonywać wpłat na powyższy rachunek w walucie polskiej, a nie w walucie aneksu: w formie gotówkowej - przeliczenie kwoty na walutę aneksu nastąpi według kursu sprzedaży pieniędzy; formie bezgotówkowej - przeliczenie kwoty na walutę aneksu nastąpi według kursu sprzedaży dewiz. W § 5 ust. 1 aneksu strony ustaliły, że pozwana może wypowiedzieć umowę w przypadku niedotrzymania przez powoda zobowiązań określonych w umowie, w szczególności: braku spłaty zadłużenia zgodnie z harmonogramem, negatywnej oceny zdolności do spłaty zadłużenia albo zagrożenia upadłością. Z ust. 2 wynikało, że pozwana była zobligowana do zawiadomienia powoda o wypowiedzeniu osobiście albo listem poleconym ze zwrotnym poświadczeniem odbioru. Pozwana mogła wypowiedzieć umowę z miesięcznym terminem wypowiedzenia, a w przypadku zagrożenia upadłością - z 7 dniowym terminem wypowiedzenia (ust. 3). Po upływie wypowiedzenia umowy, całość niespłaconego zadłużenia staje się zadłużeniem wymagalnym (ust. 6). Od podpisania aneksu powód mógł spłacać kredyt we frankach szwajcarskich i to czynił. W 2012 roku powód nie regulował zadłużenia w terminie. Rata nr 41 w wysokości 440,36 CHF nie została spłacona w pełnej wysokości. Wpłata dokonana po terminie w dniu 15 lutego 2012 roku w wysokości 140,82 CHF nie pokryła raty. Niedopłata z tytułu wymagalnego kapitału wynosiła 375,07 CHF i została uregulowana w dniu 5 marca 2012 roku i w dniu 12 marca 2012 roku. Rata nr 42 w wysokości 456,11 CHF na dzień 1 marca 2012 roku nie została spłacona. Wpłata dokonana w dniu 12 marca 2012 roku i w dniu 22 marca 2012 roku pokryła ratę w całości. Na dzień 1 kwietnia 2012 roku raty nr 41 i nr 42 zostały spłacone w całości. Rata nr 43 w wysokości 440,20 CHF na dzień 1 kwietnia 2012 roku nie została spłacona. Wpłata 439,01 CHF dokonana w dniu 6 kwietnia 2012 roku spowodowała niewielką niedopłatę w wysokości 2,63 CHF. Rata nr 44 w wysokości 448,94 CHF na dzień 01 maja 2012 roku nie została spłacona terminowo. Wpłata 467,91 CHF dokonana w dniu 13 maja 2012 roku spowodowała niewielką niedopłatę w wysokości 5,05 CHF. Rata nr 45 w wysokości 441,29 CHF na dzień 1 czerwca 2012 roku nie została spłacona. Wpłata 425,20 CHF w dniu 15 czerwca 2012 roku spowodowała niewielką niedopłatę w wysokości 7,66 CHF. Rata nr 46 w wysokości 450,01 CHF na dzień 1 lipca 2012 roku nie została spłacona. Wpłata 451,46 CHF dokonana w dniu 17 lipca 2012 roku spowodowała niewielką niedopłatę w wysokości 11,10 CHF. Rata nr 47 w wysokości 701,29 CHF nie została wpłacona. Niedopłata z tytułu wymagalnego kapitału i odsetek na dzień 1 sierpnia 2012 roku wyniosła 712,39 CHF. Rata nr 48 w wysokości 701,29 CHF nie została spłacona w dniu 1 września 2012 roku. Zaległość z tytułu wymagalnego kapitału i odsetek wyniosła 1.413,68 CHF. W związku z tym pozwana wysłała powodowi pierwsze wezwanie do zapłaty zaległości w kwocie 1.439,87 CHF pismem z dnia 11 września 2012 roku, które powód otrzymał w dniu 19 września 2012 roku. W dniu 12 września 2012 roku powód wpłacił 287,94 CHF. Rata nr 49 w wysokości 701,29 CHF z terminem spłaty na dzień 1 października 2012 roku nie została spłacona. Niedopłata z tytułu wymagalnego kapitału i odsetek wyniosła 1.855,17 CHF. W związku z tym pozwana wysłała powodowi i M. H. drugie wezwanie do zapłaty zaległości w kwocie 1.883,68 CHF pismem z dnia 8 października 2012 roku. Powód nie odebrał wezwania i w związku z tym przesyłka była awizowana, natomiast M. H. odebrała przesyłkę w dniu 11 października 2012 roku. Powód w dniu 31 października 2012 roku wpłacił kwotę 568,47 CHF. Pismem z dnia 31 października 2012 roku pozwana wysłała powodowi i M. H. trzecie wezwanie do zapłaty zaległości w kwocie 1.904,43 CHF. Rata nr 50 w wysokości 701,29 CHF z terminem płatności na dzień 1 listopada 2012 roku nie została spłacona. Niedopłata z tytułu wymagalnego kapitału i odsetek wyniosła 2.038,79 CHF. Bank wysłał kolejne wezwanie do zapłaty zaległości w kwocie 2.067,36 CHF i wypowiedzenie warunków spłaty umowy. Pismo z dnia 26 listopada 2012 roku powód otrzymał w dniu 19 grudnia 2012 roku, a M. H. w dniu 10 grudnia 2012 roku. W dniu 27 listopada 2012 roku wpłacił 1.141,26 CHF. Pozostała niedopłata 926,10 CHF. Rata nr 51 w wysokości 701,29 CHF z terminem spłaty na dzień 1 grudnia 2012 roku nie została spłacona. Niedopłata wyniosła 1.630,39 CHF. Powód w dniu 3 grudnia 2012 roku wpłacił 400,17 CHF i w dniu 24 grudnia 2012 roku 432,18 CHF. Na dzień 31 grudnia 2012 roku niedopłata z tytułu wymagalnego kapitału i odsetek wyniosła 818,69 CHF. Całe zadłużenie wynosiło 203.550,23 CHF. Rata nr 52 w wysokości 701,29 CHF w wysokości 701,29 CHF z terminem spłaty na dzień 1 stycznia 2013 roku nie została spłacona. Zaległość na dzień 1 stycznia 2013 roku wyniosła 1.519,98 CHF. W piśmie z 26 listopada 2012 roku pozwana wezwała powoda do zapłaty zaległości w terminie 7 dni. Poinformowała, że w przypadku braku spłaty zobowiązania w terminie 7 dni od

dnia otrzymania tego pisma przez powoda pozwana wraz z upływem tego terminu wypowiada umowę nr (...) – (...) w zakresie warunków spłaty. Dodała, że termin wypowiedzenia wynosi 30 dni i że wypowiedzenie warunków spłaty oznacza obowiązek spłaty całej należności, która staje się przeterminowana i wymagalna. W dniu 20 marca 2013 roku pozwana wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). W tytule stwierdziła, że powód i poręczycielka M. H. są jej dłużnikami solidarnymi z tytułu umowy o kredyt hipoteczny nr 203 - (...) z dnia 4 grudnia 2007 roku oraz że wysokość jej wymagalnego zobowiązania na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wynosi 203.550,23 CHF, w tym odsetki naliczone od dnia 19 marca 2013 roku w kwocie 8.996,33 CHF. W tytule znalazło się stwierdzenie, iż zadłużenie jest wymagalne. Wysokość zobowiązania została wyliczona poprawnie i odpowiada zaksięgowanym wpłatom na kontrakcie kredytowym. Postanowieniem z 5 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II 1 Co 2659/13, Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z 20 marca 2013 roku na rzecz pozwanej przeciwko powodowi i M. H., z ograniczeniem ich odpowiedzialności do kwoty 927.510,00 złotych. Nadto w punkcie 2 postanowienia zasądził od dłużników solidarnych na rzecz pozwanej kwotę 67,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. Postanowieniem z 7 maja 2013 roku w/w sąd uzupełnił powyższe postanowienie poprzez zobowiązanie komornika do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej na walutę polską. Pozwana wystąpiła przeciwko powodowi o egzekucję na podstawie w/w tytułu wykonawczego. Postanowieniem z 30 czerwca 2015 roku sąd udzielił niniejszemu powództwu zabezpieczenia i zawiesił postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 26875/13 prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli M. K., do czasu zakończenia procesu. Powód dalej mieszka z M. H. i córką, pracuje za granicą, zarabia około 3.500-4.000 zł miesięcznie. Zaprzestał spłacania kredytu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że pozwana nie złożyła skutecznie powodowi oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu - ani warunkowego, ani bezwarunkowego - w konsekwencji czego nie nastąpił skutek w postaci wymagalności kredytu. Doprowadziło to sąd pierwszej instancji do wniosku, że nie nastąpiło zdarzenie, które legło u podstaw wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, na podstawie więc art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. powództwo uznano za zasadne.

Sąd pierwszej instancji podkreślił przy tym, że w świetle zawartej przez strony umowy pozwana mogła wypowiedzieć umowę kredytu w części dotyczącej warunków spłaty w przypadkach niedokonania spłaty dwóch kolejnych rat w terminach określonych przez bank i wysłania do powoda i poręczyciela dwóch kolejnych przypomnień, naruszenia przez powoda postanowień umowy i wykorzystania kredytu niezgodnie z celem określonym w umowie. Pozwana natomiast połączyła w piśmie z dnia 26 listopada 2012 roku wezwanie powoda do zapłaty zaległości z poinformowaniem go, że w przypadku braku spłaty zobowiązania w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego pisma przez powoda pozwana wraz z upływem tego terminu wypowiada umowę w zakresie warunków spłaty. W ocenie sądu pierwszej instancji pismo to wyczerpywało jedynie działania upominawcze, nie stanowiło jednak oświadczenia o wypowiedzeniu umowy z uwagi na jego niejednoznaczność. Podkreślił, że nie sposób z niego wywnioskować chociażby tego, w jakiej dacie umowa ulega rozwiązaniu, tj. w jaki sposób liczyć należy okres jej wypowiedzenia. Pozwana wbrew zapisom umowy nie zastosowała kolejności oświadczeń - najpierw wezwania do zapłaty, a w przypadku upływu określonego terminu - złożenia jednoznacznego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Z tego względu oświadczenie pozwanej zawarte w piśmie z dnia 26 listopada 2012 roku nie mogło – w ocenie sądu pierwszej instancji - wywrzeć skutku w postaci wypowiedzenia umowy. Sąd Okręgowy wskazał także, iż gdyby nawet uznać hipotetycznie, że doszło do złożenia przez pozwaną oświadczenia o wypowiedzeniu umowy w piśmie z 26 listopada 2012 roku, to i tak byłoby ono nieskuteczne, ponieważ dokonane było z zastrzeżeniem warunku. Sąd pierwszej instancji podniósł, że złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy z zastrzeżeniem warunku stoi w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego; powołał się przy tym na podobne poglądy wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 11 marca 2014 roku (I ACa 812/13), Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 14 maja 2015 roku (I ACa 16/15), a także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2016 (II CSK 750/15).

Niezależnie od powyższego sąd pierwszej instancji uznał również, że wypowiedzenie umowy z powodu zaległości z zapłatą trzech z prawie trzystu sześćdziesięciu rat, przy terminowej spłacie dotychczasowych czterdziestu kilku rat,

stanowiło najbardziej drastyczny i uciążliwy dla powoda sposób zwrotu udostępnionych przez pozwaną środków finansowych. W tych okolicznościach oświadczenie pozwanej o wypowiedzeniu umowy kredytu stanowiło w ocenie sądu pierwszej instancji nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.) i jako takie uznano je za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Wobec przyjęcia, że nie doszło w sprawie do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej, Sąd Okręgowy uznał za zbędne rozpatrywanie pozostałych kwestii podniesionych w pozwie.

Apelację od powyższego wyroku w całości wywiodła strona pozwana, zarzucając:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przeprowadzeniu dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów oraz braku wszechstronnej oceny materiału dowodowego, w tym w szczególności dowodu z:

- a) wezwania do zapłaty z dnia 11 września 2012 r.,
- b) wezwania do zapłaty z dnia 8 października 2012 r.,
- c) wezwania do zapłaty z dnia 31 października 2012 r.,
- d) pisemnej i uzupełniającej opinii biegłej - dr T. B.,

i w konsekwencji - sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, skutkującą błędnym przyjęciem, iż pozwany nie podjął w sposób należyty czynności upominawczych przewidzianych w § 23 Umowy kredytu, podczas gdy z materiału dowodowego sprawy wynika, że czynności takie zostały przez bank podjęte, a wezwanie do zapłaty zawarte w piśmie z dnia 26 listopada 2012 r. stanowiło kolejne, czwarte, wezwanie do zapłaty zaległości z tytułu umowy kredytu, a ponadto pisemna i uzupełniająca opinia biegłej - dr T. B., potwierdzają, że ww. wezwania obejmowały zaległość z tytułu raty 47 - 50,

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przeprowadzeniu dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów oraz braku wszechstronnej oceny materiału dowodowego, w tym w szczególności dowodu z:

- a) pisma powoda z dnia 14 grudnia 2011 r. stanowiącego prośbę o restrukturyzację Umowy kredytu w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji materialnej,
- b) aneksu nr (...) z dnia do Umowy kredytu potwierdzającego, że na wniosek powoda bank udzielił mu tzw. wakacji kredytowych polegających na zawieszeniu spłaty odsetek od kredytu przez okres 6 miesięcy,
- c) harmonogramu spłaty kredytu, z którego wynika wysokość poszczególnych rat kredytu,
- d) pisemnej i uzupełniającej opinii biegłej - dr T. B. potwierdzającej, że powód zalegał ze spłatą już 41 raty z terminem płatności w dniu 1 lutego 2012 r., a pozostałe raty od 42 - 52 przypadające w okresie marzec 2012 - styczeń 2013 r., więc - łącznie - przez okres niemalże jednego roku uiszczał nieterminowo, bądź też nie uiszczał ich wcale,

i w konsekwencji - sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, skutkującą błędnym przyjęciem, że wypowiedzenie umowy kredytu było dla powoda zaskoczeniem i nastąpiło w sposób nagły przy nieznacznym naruszeniu umowy kredytu w stosunku do wysokości udzielonego kredytu oraz czasu na jaki został on udzielony a przy tym bez współpracy ze strony banku i tym samym było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, podczas gdy z materiału dowodowego sprawy wynika, że powód już w roku 2011 pozostawał w złej kondycji finansowej, co skutkowało skierowaniem do banku prośby o restrukturyzację umowy kredytu w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji materialnej i zawarciem Aneksu nr 1 Umowy kredytu przez okres 10 miesięcy (luty 2012 r. - listopad 2012 r.) poprzedzających wypowiedzenie umowy kredytu dokonywał nieterminowej obsługi kredytu (nie spłacał rat kredytu lub spłacał raty w zbyt niskiej wysokości), co potwierdza, że powód przez cały ten

okres pozostawał w złej kondycji finansowej, bank wychodził naprzeciw tej sytuacji udzielając powodowi tzw. wakacji kredytowych a ponadto bank przez blisko rok nie dokonywał wypowiedzenia umowy kredytu mimo złej kondycji finansowej powoda,

- sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego odnoszących się do możliwości spłaty kredytu bezpośrednio we franku szwajcarskim ((...)) z zebrany w sprawie materiałem dowodowym polegająca na przyjęciu, że powód uprawniony był do spłaty kredytu bezpośrednio w (...) dopiero od dnia podpisania Aneksu nr (...) do Umowy kredytu, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w dniu 4 grudnia 2007 r. na rzecz powoda otwarty został rachunek w techniczny we franku szwajcarskim ((...)) o numerze (...), umożliwiający spłatę kredytu bezpośrednio w (...) bez konieczności przewalutowania spłat po kursach wynikających z tabeli kursów banku, który to rachunek wprost został wskazany w § 13 ust. 1 umowy kredytu jako rachunek poprzez który możliwa była spłata kredytu;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1) art. 65 k.c. oraz art. 75 ustawy Prawo bankowe poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że pismo pozwanego z dnia 26 listopada 2012 r. nie stanowiło oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu oraz że z pisma tego nie sposób wywnioskować w jakiej dacie umowa kredytu ulega rozwiązaniu oraz że narusza ono art. 75 ust. 1 prawa bankowego;

2) art. 89 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że:

a) wypowiedzenie Umowy kredytu dokonane zostało pod warunkiem, a na wypadek nie podzielenia zarzutu w tym zakresie, że

b) wypowiedzenie Umowy kredytu nie mogło zostać dokonane pod warunkiem;

3) art. 89 k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 3 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że zawarcie w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy kredytu zapisów stanowiących warunek w rozumieniu art. 89 k.c. skutkowało nieważnością całego oświadczenia o wypowiedzeniu, a nie nieważnością warunku;

4) naruszenie art. 65 § 1 i § 2 w zw. z art. 5 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie skutkujące przyjęciem, że wypowiedzenie umowy kredytu w okolicznościach niniejszej sprawy naruszało zasady współżycia społecznego.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, a także zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Ewentualnie – na wypadek uznania przez sąd II instancji, że zachodzą ku temu podstawy – skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zwrotu zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Z ostrożności procesowej powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania, z uwagi na fakt, że sąd pierwszej instancji rozpoznał jedynie część zarzutów przedstawionych przez powoda, nie wypowiadając się co do kwestii nieważności umowy kredytowej, a także niedozwolonych postanowień umownych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna i skutkuje uchynieniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania. Nie wszystkie jednak podniesione w niej zarzuty okazały się trafne.

Nie ma w szczególności racji skarżąca zarzucając Sądowi naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez nieprawidłową ocenę dowodów w postaci wezwań do zapłaty oraz opinii biegłej T. B.. Lektura uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wskazuje bowiem, że sąd pierwszej instancji - wbrew zarzutom skarżącej - uwzględnił wskazane dowody i dał im wiarę w całości. Sąd pierwszej instancji uwzględnił dowody z wszystkich czterech wezwań do zapłaty, nie odmawiając wiary żadnemu z nich; dał także wiarę opinii biegłej w całości i uznał, że strona pozwana wyczerpała działania upominawcze przewidziane umową kredytową z 4 grudnia 2007 roku. Zarzut ten jest więc we wskazanej części bezzasadny.

Za trafny natomiast uznać należy zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., łączący się z zarzutem naruszenia prawa materialnego – art. 65 § 1 i 2 w zw. z art. 5 k.c., które to naruszenia skutkowały błędnym przyjęciem, że wypowiedzenie umowy kredytu było dla powoda zaskoczeniem, nastąpiło w sposób nagły przy nieznacznej skali naruszeń umowy kredytu w stosunku do wysokości udzielonego kredytu oraz czasu, na jaki został on udzielony, a przy tym bez współpracy ze strony banku – co stanowiło nadużycie prawa podmiotowego i było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Jak wynika z materiału sprawy, problemy ze spłatą rat kredytu pojawiły się u powoda jeszcze w 2011 roku, w związku z czym 25 stycznia 2012 roku strony zmieniły umowę podpisując aneks, dzięki czemu powód przez kilka miesięcy nie miał obowiązku spłacania odsetek. Nadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że powód nie spłacał terminowo kolejnych rat przez okres roku, począwszy od 41 raty, co skutkowało trzema kolejnymi wezwaniami go do zapłaty. Pozwany bank dopiero wobec nieuiszczenia w terminie 50. raty i powstania zaległości w wysokości ponad 2.000 CHF., wystosowując czwarte z kolei wezwanie do zapłaty oświadczył, iż warunkowo wypowiedzi umowę. Nie sposób więc uznać, by wypowiedzenie umowy kredytu mogło być dla powoda zaskoczeniem, ani też by nastąpiło bez współpracy ze strony banku. Oparcie na takich ustaleniach oceny, że pozwana nadużyła prawa podmiotowego wypowiadając umowę kredytową uznać więc należy za niewystarczające, tym bardziej, że Sąd Okręgowy nie sprecyzował, która z przyjętych w społeczeństwie zasad współzycia społecznego została przez stronę pozwaną naruszona.

Trafnie również skarżąca kwestionuje prawidłowość wykładni oświadczenia woli pozwanej, zawartego w piśmie z 26 listopada 2012 roku, i zastosowania w tym kontekście przepisów art. 65 k.c. oraz art. 75 ustawy Prawo bankowe.

Wskazać należy na wstępie, że stosownie do treści art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Na gruncie tego przepisu doktryna (tak m. in. K. Piasecki Kodeks cywilny. Komentarz. Księga pierwsza. Część ogólna, Lex 2003 r.; M. Safjan [w:] Kodeks cywilny. Komentarz do art. Komentarz do art. 1-449 10, t. I, red. K. Pietrzykowski, Legalis 2011 r.; P. Machnikowski [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, P. Machnikowski, Legalis 2013 r.) i orzecznictwo (m. in. uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., sygn. akt III CZP 66/95, OSNC 1995/12/168; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 489/06, Lex nr 274245; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2010 r., sygn. akt V CSK 36/10, Lex nr 622217, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 r., sygn. akt I CSK 348/10, Lex nr 936479) wypracowały tzw. kombinowaną metodę wykładni, zgodnie z którą dla wykładni oświadczenia woli istotne są zarówno elementy subiektywne, jak i obiektywne. Jednak w przypadku oświadczeń składanych innym osobom, należy mieć na względzie przede wszystkim to, w jaki sposób to one – z uwzględnieniem całego kontekstu oświadczenia – mogły i powinny je rozumieć w czasie jego złożenia. Jak wskazuje się w orzecznictwie „trzeba przy tym mieć na względzie jednak nie tylko interpretowany zwrot, ale i jego kontekst, czyli pozostałe elementy wypowiedzi, której jest on składnikiem. W związku z tym nie można przyjąć takiego znaczenia interpretowanego zwrotu, który pozostawałby w sprzeczności z pozostałymi składnikami wypowiedzi, kłóciłoby się to bowiem z założeniem o racjonalnym działaniu uczestników obrotu prawnego, na którym zasadza się funkcja oświadczenia woli jako regulatora stosunków cywilnoprawnych” (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2004 r., sygn. akt V CK 670/03, OSNC 2005/9/162).

W piśmie z 26 listopada 2012 roku wskazano wprost, że w przypadku braku spłaty zobowiązania w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego pisma przez powoda pozwana wraz z upływem tego terminu wypowiedzi umowę nr (...)

– (...) w zakresie warunków spłaty, przy czym termin wypowiedzenia wynosi 30 dni, a wypowiedzenie warunków spłaty oznacza obowiązek spłaty całej należności, która staje się przeterminowana i wymagalna. Sformułowanie to, wbrew zapatrywaniu sądu pierwszej instancji, nie pozostawia wątpliwości, że wolą strony pozwanej było warunkowe wypowiedzenie umowy kredytu, przy czym 30-dniowy termin wypowiedzenia umowy rozpoczynał się wraz z bezskutecznym upływem 7-dniowego terminu do zapłaty. Wykładnia tego oświadczenia, zgodnie z którą stanowiło ono jedynie upomnienie, stoi więc w oczywistej sprzeczności z jego treścią. Błędne jest również stanowisko Sądu Okręgowego, że strona pozwana wbrew zapisom umowy nie zastosowała kolejności oświadczeń, skoro oświadczenie o warunkowym wypowiedzeniu umowy kredytowej poprzedzały trzy wezwania do zapłaty.

Celny jest też zarzut naruszenia art. 89 k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 3 k.c. poprzez przyjęcie, że wypowiedzenie umowy kredytu nastąpiło z zastrzeżeniem warunku w rozumieniu art. 89 k.c., co w ocenie sądu pierwszej instancji było niedopuszczalne i skutkowało nieważnością oświadczenia o wypowiedzeniu. Skarżąca uzasadniając ten zarzut powołuje się na wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, iż uzależnienie skutków czynności prawnej od zdarzenia stanowiącego spełnienia świadczenia przez jedną ze stron nie może być uznane za zastrzeżenie warunku w rozumieniu art. 89 k.c., jako że zapłata świadczenia nie jest zdarzeniem zewnętrznym i niezależnym od woli stron. Pogląd ten jest jednak w nowszym orzecznictwie słusznie kwestionowany, jako że zmierza on do nieuzasadnionego uzupełnienia cech normatywnych warunku, wskazanych w art. 89 k.c., o dalsze elementy, tj. zewnętrzną i niezależność od woli strony, obciążonej obowiązkiem świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 118/07, OSP 2008, nr 12, poz. 125); wskazuje się przy tym, że spełnienie świadczenia (zapłata długu) nie zawsze jest zdarzeniem całkowicie zależnym od woli dłużnika, a wobec braku w ustawie innych konstytutywnych cech warunku zachodzi wątpliwość, czy można uzupełniać wymagania warunku o zewnętrzną i niezależność od woli strony, obciążonej obowiązkiem świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2013 r., sygn. akt III CZP 85/12). W ocenie Sądu Apelacyjnego uznać więc należało, że zastrzeżenie zawarte w piśmie z 26 listopada 2012 roku stanowiło warunek w rozumieniu art. 89 k.c. Błędnie przy tym uznał Sąd Okręgowy, że takie zastrzeżenie było w realiach niniejszej sprawy niedopuszczalne.

Sąd Okręgowy powołał się przy tym m. in. na pogląd Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 14 maja 2015 roku, zgodnie z którym zastrzeżenie warunku przy wypowiedzeniu umowy jest niedopuszczalne, jako że stoi w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego (sygn. akt I ACa 16/15, por. także uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 marca 2014 roku, sygn. akt I ACa 812/13). Stanowiska tego, jako nazbyt rygorystycznego, nie sposób podzielić. Nie podzielił go również Sąd Najwyższy, który rozpoznając skargę kasacyjną od wskazanego orzeczenia stwierdził, że złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o kredyt pod warunkiem niezapłacenia zadłużenia jest co do zasady dopuszczalne, wymaga jednak rozważenia w kontekście postanowień konkretnej umowy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 8 września 2016 roku, sygn. akt II CSK 750/15). Podkreślić należy, że w niniejszej sprawie strona pozwana spełniła warunki wypowiedzenia umowy przewidziane postanowieniami umownymi, nie stały więc one na przeszkodzie, by w piśmie z 26 listopada 2012 roku wypowiedzieć tą umowę bezwarunkowo. Zastrzeżenie warunku zostało jednak przez stronę pozwaną uczynione na korzyść drugiej strony, dawało bowiem powodowi możliwość doprowadzenia do kontynuacji stosunku kredytowego, co w przypadku wypowiedzenia bezwarunkowego nie byłoby możliwe. Z tego samego względu oświadczenie pozwanej nie stwarzało jakiegokolwiek niepewności w sytuacji prawnej powoda. Przeciwnie, to w gestii powoda pozostawała ostatecznie skuteczność złożonego przez bank oświadczenia o wypowiedzeniu. Tym samym w niniejszej sprawie brak podstaw, by zastrzeżenie warunku przy oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy uznać za niedopuszczalne jako stojące w sprzeczności z istotą czynności prawnej.

Przyczyną uchylecia zaskarżonego wyroku jest nierozpoznanie przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy. Stanowi ono wadę braną pod uwagę z urzędu w ramach kontroli orzeczeń sądu pierwszej instancji w postępowaniu apelacyjnym (art. 386 § 4 k.p.c.) i odnosi się do roszczenia będącego podstawą powództwa. Zachodzi, gdy sąd pierwszej instancji nie orzekł w ogóle merytorycznie o żądaniach stron, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo

pomiął merytoryczne zarzuty pozwanego. W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, sąd pierwszej instancji nie zbadał i nie wyjaśnił m.in. podnoszonych w pozwie kwestii nieważności umowy kredytowej i niedozwolonych postanowień umownych, gdyż błędnie przyjął, że z uwagi na konstrukcję oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy i zastrzeżenie przy nim warunku nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej. Orzeczenie uległo zatem uchyleniu na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd pierwszej instancji winien więc przeanalizować i wyjaśnić kwestię ważności zawartej przez strony umowy kredytowej oraz dokonać oceny czy zawarta umowa zawierała klauzule niedozwolone, a jeżeli tak to czy skutkuje to bezwzględną nieważnością całej umowy czy też jej poszczególnych zapisów.